

ALKU-hanke

Aluehallinnosta paikallishallintoon siirrettäviä tehtäviä selvittävä työryhmä

Keskeiset ehdotukset 31.10.2008

Aluehallinnosta paikallishallintoon siirrettäviä tehtäviä selvittävä työryhmä

Työryhmän tehtävänä on aluehallinnon uudistamisen linjausten mukaisesti selvittää valtion aluehallinnon ja kuntien välistä työnjakoa ainakin seuraavissa tehtävissä:

- väestönsuojan rakentamisvelvoitteesta vapauttaminen
- Alkon alkoholijuomamyymälöiden sekä tilaviini- ja sahtimyymälöiden hyväksyminen elintarvikehuoneistoiksi, näiden omavalvontasuunnitelmien hyväksyminen sekä niiden tarkastukset ja
- ympäristöluvat

Linjausten mukaan työryhmän tulee selvittää ainakin seuraavien nykyisten lääninhallitusten tehtävien siirtämistä valtion paikallishallinnolle:

- kuluttaja- ja kilpailutehtävät osana kilpailu- ja kuluttajapolitiikan kokonaisuutta (maistraatit)
- kiinteistönvälitys- ja vuokrahuoneistojen välitysliikkeiden rekisteröintien sekä pätevyyden ja luotettavuuden varmistaminen sekä niiden valvonnan (maistraatit)
- talletuksien ja vakuuksien sekä rakenteilla olevan asunto-osakeyhtiön turva-asiakirjojen säilyttäminen (maistraatit) sekä
- rahankeräysluvat ja niiden valvonta, luvat teiden sulkemiseen nopeuskilpailujen ajaksi, löytötavaratoimistoluvat, ampumaradan perustamisluvat, tavara-arpajaisluvat, ampumayhdistysluvat, vähittäiskauppaliikkeiden aukiolon poikkeus-luvat ja ns. lauttaluvat (paikallispoliisi)

ALKU-hankkeen valmisteluryhmän väliraportin linjausten mukaisesti työryhmä on selvittänyt siirtoa aluehallinnosta paikallishallintoon tehtävissä, joissa

- asiakaspalvelu on tärkeää ja asiakkaina ovat kansalaiset ja pienet yritykset, tai
- ratkaisujen merkitys on pääasiassa paikallista, tai
- tehtävämäärät ovat riittävät tiheämmälle viranomaisverkolle, tai
- tehtävillä on substanssiyhteys paikallishallinnon nykytehtäviin.

Työryhmän ehdotukset ja kannanotot

- Tehtäväsiirrot valtion aluehallinnon ja kuntien välillä
 - väestönsuojan rakentamisvelvollisuudesta vapauttaminen – SM asettanut pelastuslain uudistamishankkeen, jossa käsitellään myös väestönsuojien rakentamista koskevat säännökset
 - Alkon alkoholijuomamyymälöiden sekä tilaviini- ja sahtimyymälöiden hyväksyminen elintarvikehuoneistoiksi
 - Työryhmä ehdottaa näiden tehtävien siirtämistä kuntien tehtäväksi
 - hautaustoimilain mukaiset luvat hautausmaan perustamiseen, lakkauttamiseen, luvat alueen laajentamiseen ja supistamiseen, krematorion perustamisluvat ja toimintakiellot, lupa perustaa yksityinen hautaus ja kielto haudata tietyissä olosuhteissa hautausmaahan, lupa haudatun ruumiin ja tuhkan siirtoon
 - Työryhmä ehdottaa näiden tehtävien siirtämistä kuntien tehtäväksi – lausunnot ja selvitykset ensin hautausmaiden ylläpitäjiltä ja hautapaikan kiinteistön omistajilta, haudatun ruumiin ja tuhkan siirtämiseen lupa paikallispoliisilta
 - Suomen Kuntaliiton kanta varauksellinen kunnille siirrettäviin tehtäviin

Työryhmän ehdotukset ja kannanotot

- Lääninhallitusten tehtävien siirtäminen valtion paikallishallinnolle seuraavissa asioissa
 - kuluttaja- ja kilpailutehtävät osana kilpailu- ja kuluttajapolitiikan kokonaisuutta (maistraatit), joita lääninhallituksissa hoidetaan
 - hintavertailut ja selvitykset
 - kuluttajaviraston alalle kuuluvat valvontatehtävät
 - talous- ja velkaneuvonta (TEM on asettanut selvityshenkilön)
 - kilpailunrajoitusten valvonta
 - lupa- ja rekisteröintitehtävät
 - vakausero
- työryhmä on katsonut, että lääninhallituksissa nykyisin hoidettavat kuluttaja- ja kilpailutehtävät vaativat keskitetympää organisointia eikä niitä ole tarkoituksenmukaista erottaa toisistaan. Tehtävät eivät sovellu paikallishallinnon tehtäviksi. Resurssien vähäisyys ei puolla tehtävien hajauttamista (yhteensä 25 htv).

Työryhmän ehdotukset ja kannanotot

- rahankeräysluvat ja niiden valvonta, löytötavaratoimistoluvat
- tavara-arpajaisluvat ja eläinten luovuttaminen palkintona
 - Työryhmä ehdottaa mainittujen tehtävien organisointia poliisin hallintorakennehankkeen ehdotusten mukaisesti valtakunnalliselle arpajais- ja asehallintoyksikölle
- ampumaradan perustamisluvat ja ampumayhdistysluvat
 - Käsitellään erikseen sisäasiainministeriön asettamassa ampuma-aselainsäädännön uudistamistyöryhmässä

Työryhmän ehdotukset ja kannanotot

- Luvat teiden sulkemiseen nopeuskilpailujen ajaksi
 - työryhmä ehdottaa tehtävien siirtämistä paikallispoliisille
- Lauttaluvat
 - työryhmä ehdottaa tehtävien siirtämistä ELLUN toimialalla liikenne ja infrastruktuuri vastuualueelle

Työryhmän ehdotukset ja kannanotot

- Valtion aluehallinnon ja kuntien välinen työnjako
 - ympäristöluvut
 - ympäristöministeriön hankkeessa on selvitetty lupamenettelyn keventämistä, luvalle vaihtoehtoisia menettelymuotoja ja päädytty esittämään, että toimivallanjakosäännöksiä tarkistetaan siten, että vähäisempiä ympäristöhaittoja aiheuttavien laitosten ympäristölupien käsittely siirretään valtion viranomaisilta kuntien viranomaisille ja ympäristövaikutusten arviointimenettelyä edellyttävien lupien käsittely siirrettäisiin kunnilta valtion lupaviranomaisille
 - rekisteröinti-ilmoitukset eräissä tapauksissa suoraan kuntiin ja erityisesti ilmoitukset toiminnoista, joissa lupamenettelystä siirrytään rekisteröintiin
 - hankkeessa toimivallan tarkistamisen lähtökohtana on, että kuntien ja valtion tehtäväjaossa säilyisi nykyiseen työmäärän jakoon perustuva tasapaino
 - ehdotus tarkoittaisi mm. :
 - lupamenettelyn piiristä poistuisi noin 200 – 250 toimintoa
 - kunnalta valtion viranomaisille siirtyisi noin 20 siipikarjantuotantolaitosta
 - valtiolta kunnille tulisi lisää noin 50 lupa-asiaa koskien maankaatopaikkoja ja jätekäsittelylaitoksia

Työryhmän ehdotukset ja kannanotot

- Valtion aluehallinnon ja kuntien välinen työnjako
- ympäristöluvut
 - työryhmä ehdottaa, että valtion ja kuntien ympäristölupa- ja valvontaviranomaisten välistä työnjakoa kehitetään ympäristöministeriön hankkeessa esitetyllä tavalla ja ehdotukset valmistellaan ympäristöministeriössä.
 - Suomen Kuntaliiton kanta varauksellinen toimivallan siirtoehdotusten ja niiden perustelujen osalta

Työryhmän ehdotukset ja kannanotot

Valtion aluehallinnon ja kuntien välinen työnjako

- Maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset poikkeamisasiat
 - poikkeamispäätöksiä koskeva toimivalta on jaettu kunnan ja alueellisen ympäristökeskuksen välillä
 - Ympäristöministeriössä valmistellaan toimivallan siirtoa em. poikkeamisasioissa
- Työryhmä tukee ympäristöministeriön tavoitetta maankäyttö- ja rakentamislain 171 §:n mukaisen poikkeamistoimivallan antamista kokonaisuudessaan kunnille
- Suomen Kuntaliiton kanta varauksellinen toimivallan siirtoehdotusten ja niiden perustelujen osalta

Työryhmän ehdotukset ja kannanotot

- **Jatkovalmistelua edellyttävät siirrot**
- Alkon alkoholijuomamyymälöiden sekä tilaviini- ja sahtimyymälöiden hyväksyminen elintarvikehuoneistoiksi, näiden omavalvontasuunnitelmien hyväksyminen sekä niiden tarkastusten siirtäminen lääninhallituksista kuntien tehtäväksi edellyttäisi elintarvikelain asianomaisten säännösten muuttamista.
- Hautaustoimilain mukaisten lupa-asioiden siirtäminen lääninhallituksista kuntien päätettäväksi edellyttää hautaustoimilain asianomaisten säännösten muuttamista. Samoin haudatun ruumiin tai tuhkan siirtoon tarvittavan luvan siirtäminen paikallispoliisiin toimivaltaan edellyttää hautaustoimilain asianomaisen säännöksen muuttamista.

Työryhmän ehdotukset ja kannanotot

- Luvat teiden sulkemiseen nopeuskilpailujen ajaksi ehdotetaan siirrettäväksi lääninhallitusten toimivallasta paikallispoliisille, mikä edellyttäisi tieliikenneasetuksen asianomaisten säännösten muuttamista.
- Lääninhallituksille nyt kuuluvien lauttalupien myöntämisen siirtäminen elinkeino-, liikenne- ja luonnonvarakeskuksen toimialalla liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueelle edellyttää tieliikennelain asianomaisten säännösten muuttamista.
- Poliisin hallintorakennehankkeen ja ampumaselainsäädännön uudistamishankkeen ehdotukset käsitellään erikseen asianomaisissa hankkeissa.

Työryhmän ehdotukset ja kannanotot

- Ympäristölupia koskevat muutokset edellyttävät ympäristölupajärjestelmän uudistamishankkeen ehdotusten jatkovalmistelua ympäristöministeriön johdolla.
- Jatkovalmistelussa selvitetään myös henkilöstö- ja talousvaikutukset.
- Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisten poikkeamasäännösten osalta työryhmä tukee ympäristöministeriön ehdotuksia.
- Ympäristöministeriö ja Suomen Kuntaliitto käynnistävät neuvottelut valtion ja kuntien ympäristölupaviranomaisten toimivallan jakoa koskevista muutoksista. Näiden neuvottelujen tuloksia käytetään jatkovalmistelussa.